

РІШЕННЯ
спеціалізованої вченої ради PhD 13284
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Анатолій Тодоріко**,
21 грудня 1982 року народження, громадянин України,
освіта вища: у 2014 році закінчив Національну академію внутрішніх справ
України за спеціальністю «Правознавство»,
працює виконуючим обов'язки директора Магальського дитячого будинку-
інтернату Чернівецької обласної ради (с. Магала, Чернівецький район,
Чернівецька область),
виконав освітньо-наукову програму 38592 «Освітні, педагогічні науки».
Разова спеціалізована вчена рада PhD 13284, утворена наказом ректора
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Міністерства освіти і науки України, м. Чернівці, від 28 квітня 2026 року
№ 163, у складі:

Голови разової **Марії Олійник**, доктора педагогічних наук, професора,
спеціалізованої професора кафедри педагогіки і психології дошкільної та
вченої ради – спеціальної освіти Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича.

Рецензентів – **Ярослава Мудрого**, кандидата педагогічних наук, доцента,
доцента кафедри педагогіки та соціальної роботи
Чернівецького національного університету імені Юрія
Федьковича.

Тетяни Грекул-Ковалик, кандидата юридичних наук,
доцента, доцента кафедри теорії права та прав людини
Чернівецького національного університету імені Юрія
Федьковича.

Офіційних **Людмили Петришин**, доктора педагогічних наук,
опонентів – професора, професора кафедри соціальної роботи та
соціальної педагогіки Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Людмили Харченко, кандидата педагогічних наук,
доцента, доцента кафедри соціальної педагогіки
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса
Шевченка».

на засіданні 22 червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Анатолію Тодоріко на
підставі публічного захисту дисертації «Організаційно-педагогічні умови

партнерської взаємодії закладу загальної середньої освіти та органів місцевого самоврядування у сфері захисту прав дитини» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича Міністерства освіти і науки України, м. Чернівці.

Науковий керівник: Людмила Тимчук, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та соціальної роботи факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у фахових виданнях України категорії «Б» і 3 праці, які засвідчують апробацію матеріалів:

1. Тодоріко, А. (2025). Міжсекторальна взаємодія у забезпеченні прав дітей: досвід громади міста Чернівці. *Суспільство та національні інтереси*. №12(20). С.1467–1481.

2. Тодоріко, А. (2025). Партнерство місцевого самоврядування та закладів освіти у сфері захисту прав дітей: правове, організаційне та соціально-педагогічне підґрунтя. *Вісник науки і освіти*. №7(37). С.1767–1781.

3. Тодоріко, А. (2025). Партнерство школи та органів місцевого самоврядування як стратегія захисту прав дитини. *Перспективи та інновації науки*. №11(57). С.1405–1421.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження.

Голова ради Марія Олійник (доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича) зауважила на наступному:

Дисертація Анатолія Тодоріко справляє дуже добре враження і за змістом, і за способом викладу. Робота написана грамотно, послідовно й зрозуміло. У ній простежується чітка логіка: автор ґрунтовно аналізує основні поняття, формулює власне бачення партнерської взаємодії, обґрунтовує модель і показує, як вона може працювати на практиці.

Тема дослідження близька мені й професійно. Працюючи у сфері

дошкільної освіти, добре розумієш, наскільки багато сьогодні залежить від спроможності територіальної громади. Заклади дошкільної освіти перебувають на її утриманні й фактично в зоні її прямої відповідальності. Ідеться про фінансування, кадри, безпеку, доступність освіти, підтримку дітей і сімей. Тому взаємодія закладу освіти, органів місцевого самоврядування, соціальних служб і батьків має цілком конкретний зміст і безпосередньо впливає на життя дитини.

Робота буде цікавою педагогам, соціальним працівникам, управлінцям, представникам місцевого самоврядування та фахівцям із захисту прав дітей. Її міждисциплінарність виглядає доречною і внутрішньо узгодженою: педагогічний зміст не губиться серед правових та управлінських питань, а, навпаки – допомагає побачити, як організаційні рішення змінюють освітнє середовище й підтримку дитини.

На схвалення заслуговує сама концепція дослідження: школа і громада розглядаються як партнери, що мають діяти узгоджено, своєчасно й відповідально. Важливо, що автор не обмежується загальними міркуваннями, а пропонує цілком реальні кроки – визначення відповідальності, налагодження комунікації, алгоритми реагування, соціально-педагогічний супровід і оцінювання результатів. Саме така практична конкретність, на нашу думку, робить дисертацію переконливою і корисною.

Офіційний опонент Людмила Петришин (доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка) висловила такі зауваження:

1. Дискусійним видається питання щодо закріплення координаторської функції саме за соціальним педагогом. Доцільність його посередницької ролі у системі «школа – сім'я – громада» є очевидною, однак потребує додаткового обґрунтування питання про наявність у такого фахівця достатніх адміністративних і нормативно визначених важелів впливу на посадових осіб місцевого самоврядування. У зв'язку з цим варто чіткіше окреслити межі повноважень, відповідальності та механізми інституційної підтримки такої координаторської функції.

2. Попри належно обґрунтований міждисциплінарний характер дослідження, робота подекуди тяжіє до широкого соціально-управлінського та правозахисного контексту, що певною мірою ускладнює виокремлення її власне педагогічного фокусу. У цьому зв'язку доцільно було б ще чіткіше акцентувати педагогічну специфіку запропонованої моделі та організаційно-педагогічних умов її реалізації.

3. У дисертації порушено питання дитиноцентрованості, однак механізми безпосереднього залучення самої дитини до процесу захисту її прав потребують подальшої конкретизації. Соціальна педагогіка передбачає формування суб'єктності дитини, її здатності до самозахисту та участі у прийнятті рішень, що стосуються її життя, відповідно до ст. 12 Конвенції ООН про права дитини. Тому перспективним було б уточнення того, як запропонована модель стимулює активну позицію дитини, а не лише забезпечує її підтримку з боку дорослих суб'єктів.

4. Автор приділяє значну увагу організаційним формам партнерства, зокрема нарадам, меморандумам і алгоритму «24 години». Водночас соціально-педагогічний аспект спільної роботи з сім'єю міг би бути розкритий конкретніше: які технології взаємодії із сім'ями у складних життєвих обставинах інтегровано до запропонованої моделі, зокрема мережеві зустрічі, сімейні групові наради, міждисциплінарні консультації чи інші форми узгодженого супроводу.

5. Окремого уточнення потребує питання адаптації моделі до громад із різним рівнем ресурсного, кадрового та організаційного забезпечення. Запропонована модель є практично цінною, однак її впровадження у малих, віддалених або ресурсно обмежених громадах може вимагати додаткових варіативних механізмів реалізації, спрощених алгоритмів координації та чіткішого визначення мінімально необхідних умов ефективного партнерства.

Офіційний опонент Людмила Харченко (кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка») висловила такі зауваження:

1. У дисертації переконливо обґрунтовано актуальність захисту прав дитини в умовах воєнних викликів, однак доцільно було б виразніше конкретизувати соціально-педагогічні механізми підтримки дітей-ВПО, дітей із травматичним досвідом, дітей, які пережили втрату стабільного соціального середовища або мають труднощі адаптації в новому учнівському колективі. З огляду на сучасні реалії, саме ці категорії дітей потребують не лише загальної міжвідомчої підтримки, а й спеціально вибудованих алгоритмів соціально-педагогічного супроводу.

2. У роботі значну увагу приділено організаційним і координаційним механізмам партнерської взаємодії. Водночас перспективним видається глибше розкриття рефлексивної готовності фахівців, залучених до реалізації моделі: педагогів, соціальних педагогів, психологів, представників соціальних служб та органів місцевого самоврядування. У складних випадках захисту прав дитини важливим є не лише дотримання алгоритму реагування, а й здатність фахівців критично оцінювати власні дії, коригувати професійну

позицію, усвідомлювати ризики формального підходу та діяти з урахуванням індивідуальної ситуації дитини.

3. Автор слушно наголошує на необхідності оперативного обміну інформацією між суб'єктами партнерства. Разом із тим у подальшому доцільно було б детальніше розкрити етичні межі такого обміну, зокрема питання конфіденційності, захисту персональних даних дитини, недопущення стигматизації сім'ї та дотримання принципу «не нашкодь» у процесі міжвідомчого реагування. Це особливо важливо у випадках, що стосуються дітей-ВПО, дітей, які постраждали від насильства, або сімей у кризових обставинах.

4. Практична цінність запропонованої моделі є очевидною, однак її соціально-педагогічний потенціал міг би бути посилений через чіткіше представлення логіки кейс-менеджменту: первинне виявлення ризику, оцінювання потреб дитини, маршрутизація випадку, міждисциплінарне обговорення, супровід, моніторинг змін і зворотний зв'язок із закладом освіти. Така деталізація дозволила б повніше показати, як партнерська взаємодія переходить від рівня організаційної координації до рівня індивідуалізованої допомоги конкретній дитині.

5. Емпірична частина дослідження демонструє позитивну динаміку за інституційними й організаційними показниками партнерства. Водночас у подальших дослідженнях доцільно було б доповнити оцінювання результативності моделі показниками, що безпосередньо відображають соціально-психологічний стан дитини: рівень адаптованості в освітньому середовищі, відчуття безпеки, довіру до дорослих суб'єктів підтримки, досвід звернення по допомогу та суб'єктивне відчуття захищеності. Це дозволило б ще виразніше продемонструвати дитиноцентровану спрямованість запропонованої моделі.

Рецензент Ярослав Мудрий (кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича) висловив такі зауваження:

1. У роботі переконливо обґрунтовано міжінституційний характер захисту прав дитини, однак роль сім'ї як активного суб'єкта партнерської взаємодії могла б бути розкрита більш детально.

2. Попри виразну дитиноцентровану спрямованість дослідження, механізми безпосередньої участі дитини у процесах партнерської взаємодії та прийнятті рішень потребують подальшої конкретизації.

3. Перспективним напрямом подальших досліджень видається глибше висвітлення соціально-психологічних чинників міжвідомчої взаємодії,

зокрема комунікативних бар'єрів і професійних суперечностей між суб'єктами партнерства.

4. Запропонована модель продемонструвала ефективність в умовах конкретних територіальних громад, однак її впровадження в громадах із різним рівнем ресурсного забезпечення може потребувати додаткової адаптації.

Рецензент Тетяна Грекул-Ковалик (кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича) висловила такі зауваження:

1. У дисертації запропоновано низку авторських дефініцій, зокрема «захисний контур дитини» та «партнерська безпека», які мають концептуальний потенціал, однак потребують додаткової теоретичної конкретизації та ширшої наукової апробації. У зв'язку з цим доцільно уточнити, яким чином автор співвідносить запропоновані поняття з уже наявним категоріальним апаратом педагогіки, соціальної роботи та правозахисної практики.

2. З огляду на актуальність проблеми міжвідомчого захисту прав дитини, доцільним видається розширення міжнародного порівняльного контексту дослідження, зокрема через глибше залучення практик функціонування інтегрованих моделей захисту дітей у країнах Європейського Союзу. Це дозволило б посилити аргументацію щодо універсальності або специфіки запропонованої моделі в українських умовах.

3. Запропонована структурно-функціональна модель продемонструвала ефективність у межах визначених експериментальних баз, однак потребує додаткового пояснення щодо можливостей її адаптації до територіальних громад різного типу – міських, сільських, прифронтових, ресурсно обмежених чи таких, що функціонують в умовах підвищених соціальних ризиків.

4. Окремі структурні компоненти моделі подано з високим рівнем деталізації, що, безумовно, підсилює наукову ґрунтовність роботи, проте місцями ускладнює цілісне сприйняття концепції. У зв'язку з цим доцільно уточнити, які структурні елементи моделі автор вважає базовими для обов'язкового впровадження, а які можуть варіюватися залежно від специфіки громади.

5. У роботі наявні окремі технічні та редакційні недоліки, зокрема певні неточності в оформленні списку використаних джерел. Водночас вони не впливають на змістовну цінність дослідження, рівень наукової новизни, загальне позитивне враження від роботи.

На дисертацію Анатолія Тодоріко надійшло три звернення від науковців і викладачів закладів вищої освіти України:

- доктора педагогічних наук, професора, завідувачки кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Ольги Сороки;
- кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Людмили Мельник;
- доцента кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи Запорізького національного університету Олени Маловічко.

Усі звернення містять позитивну оцінку дисертаційного дослідження, його актуальності, наукової обґрунтованості та практичної значущості. Зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада PhD 13284 присуджує Анатолію Тодоріко ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова спеціалізованої вченої ради PhD 13284 –
доктор педагогічних наук,
професор, професор кафедри педагогіки
і психології дошкільної та спеціальної освіти
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича**

Марія ОЛІЙНИК